Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
26.09.2023
Dnro/Dnr
TRAFICOM/513423/03.03.01/2023
Viite/Referens
U 40/2023 vp / Asiantuntijapyyntö

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kuljetuspalveluiden kasvihuonekaasupäästöjen laskemiselle

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom (jäljempänä Traficom) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikon mukaisesta valtioneuvoston U-kirjelmästä 40/2023 vp.

Asetusehdotuksen tavoitteena on harmonisoida tavara- ja henkilöliikenteen kuljetuspalveluiden päästölaskennan ja -raportoinnin menetelmiä. Näin tuotettu tieto kasvihuonekaasupäästöistä olisi vertailukelpoista ja läpinäkyvää ja siten edistäisi liikennepalvelujen tehokkuusparannuksia ja päästövähennyksiä sekä tarjonnan että kysynnän puolella.

Asetusehdotuksessaan komissio esittää laskentatavaksi ISO 14083:2023 -standardia ja kannustaa käyttämään laskennan lähtötietona mitattua ensisijaista tietoa. Toissijaisen tiedon käyttö sallitaan tietyin edellytyksin, ja sen laatua pyritään parantamaan luomalla EU:n yhteisiä tietokantoja. Asetusehdotus ohjeistaa myös päästöjen raportointimuotoa, ja suurilta yrityksiltä edellytetään lisäksi päästölaskelmien tulosten todentamista.

Valtioneuvoston asetusehdotusta käsittelevä U-kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Traficom on tukenut ministeriötä kirjelmän valmistelussa, ja Traficom yhtyy U-kirjelmässä esitettyyn valtioneuvoston kantaan. Lisäksi Traficom esittää seuraavat U-kirjelmää tukevat huomiot.

Traficom pitää asetusehdotusta tärkeänä edistysaskeleena liikennepalvelujen päästölaskennan vertailtavuuden parantamiseksi. Ehdotettu sääntelymalli ei velvoita päästöjen laskentaan, mutta edellyttää esitetyn standardin mukaista laskennan ja raportoinnin menettelyä niiltä toimijoilta, jotka päästötietoja julkaisevat. Laskentamenetelmäksi esitetty standardi perustuu pitkäjänteiseen menetelmäkehitystyöhän, ja siinä on pyritty ratkaisemaan keskeisiä laskennan haasteita kuten lähtötiedon laatu ja elinkaarenaikaisten päästöjen kohdentaminen kuljetussuoritteelle. Traficom pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että mikroyritykset sekä pienet ja keskisuuret yritykset ovat vapautettuja todentamisvaatimuksesta ja tähän liittyvistä kustannuksista.

Traficom haluaa myös kiinnittää huomion siihen, että liikennepalvelujen päästölaskennan hyödyntämisessä on Suomessa, kuten muuallakin Euroopassa, suuria eroja. Kirjon ääripäissä ovat toimijat, jotka eivät seuraa tai raportoi päästöjään vielä lainkaan, ja toisaalta toimijat, jotka ovat osallistuneet

laskentamenetelmien kehitystyöhön ja laskeneet oman toimintansa päästöjä todennetusti jo vuosia. Päästötietojen seuranta parantaa valmiuksia päästöjen ja polttoaineen kulutuksen vähentämiseen, joiden myötä saavutetaan myös kustannussäästöjä.

Asetusehdotuksen vaikuttavuuden kannalta olisi tärkeää, että asetus kannustaisi yhä useampia yrityksiä laskemaan ja raportoimaan päästönsä. Asetuksen ja sen esittämän standardin lisäksi voidaan myös tarvita täydentävää käyttäjäystävällistä ohjeistoa. Tulee myös varmistaa, että asetusehdotuksen esittämät EU:n yhteiset tietokannat tai muut hyväksytyt tietolähteet ja laskentatyökalut kattavat ne tarpeet, joita eri suuruisilla ja tyyppisillä toimijoilla on Suomen olosuhteissa ja Suomessa käytettävään kalustoon liittyen. Asetuksen tulisi pyrkiä paitsi yhtenäistämään laskentamenetelmiä myös madaltamaan kynnystä laskennan käyttöönottoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 26.9.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Ilme Jarno
Verkostojohtaja

Auvinen Heidi
Erityisasiantuntija